

Activiteitenplan

initiatief Uitvoeringsagenda Faro

Dit model voor een activiteitenplan hoort bij de Subsidieregeling Uitvoeringsagenda Faro. Uw activiteitenplan met bijhorende begroting dienen ter beoordeling van uw initiatief. Hiertoe plaatst u enerzijds uw activiteitenplan op <https://faro.cultureelerfgoed.nl> (het Faro platform). Deelnemers van het platform kunnen op deze manier een reactie geven op uw initiatief. Anderzijds legt u zowel het(zelfde) activiteitenplan als ook de begroting voor door dit toe te sturen aan faro@cultureelerfgoed.nl. Op het Faro platform vindt u meer informatie over de procedure en criteria.

Onderstaande gegevens worden ingevuld door de organisatie/persoon die uiteindelijk ook de formele subsidieaanvraag zal indienen en tevens de subsidie op diens rekening ontvangt.

Naam organisatie: Stichting Kermiserfgoed

Contactpersoon:

E-mailadres:

Telefoonnummer:

Naam initiatief:

Kermiserfgoed in Europa

Totale kosten:

94.516

Gevraagde subsidiebijdrage:

82.116

Bedrag cofinanciering door derden

8.400

Bedrag eigen bijdrage:

4.000

Inzet vrijwilligers in uren:

592

Activiteitenplan

1. Met welke vorm(en) van cultureel erfgoed heeft uw initiatief van doen?

(u kunt meerdere vakjes aankruisen)

- ☐ Integrale benadering van cultureel erfgoed
- ☐ Archeologie
- ☐ Gebouwd en aangelegd (groen) erfgoed
- ☐ Cultuurlandschap
- ☐ Roerend erfgoed
- ☐ Mobiel erfgoed
- ☒ Immaterieel erfgoed
- ☐ Oral History
- ☐ Archieven
- ☐ Digital born erfgoed
- ☒ Andere vorm, te weten Internationale samenwerking

2. Geef een korte omschrijving (maximaal 400 woorden) van het initiatief, waarin u beknopt de aanleiding, de hoofdactiviteit en het doel formuleert.

Aanleiding

Kermisexploitanten behoren tot een van de laatste reizende groepen met een nomadisch, reizend bestaan. Vakkennis en tradities worden van generatie op generatie doorgegeven. Deze levenswijze en het kermisbedrijf staan echter in heel Europa onder druk: toenemende nationale en lokale regelgeving op het gebied van milieu en veiligheid, de concurrentie van pretparken, de leegloop van het landelijk gebied, de beschikbaarheid van kermislocaties in het centrum van stad of dorp, kansenongelijkheid voor kinderen van kermisfamilies, het imago van rondreizende kermisfamilies (en de invloed daarop van het migratiedebat), etc.

Kermisfamilies zijn trots op hun manier van leven, hun tradities en het kermiserfgoed dat de meesten al vele generaties lang doorgeven. Dit immaterieel erfgoed willen we behouden en toekomstbestendig maken. In verschillende landen wordt echter los van elkaar geprobeerd het kermiserfgoed op de kaart te zetten, zonder dat men elkaar kent en kennis en ervaring uitwisselt.

Hoofdactiviteit

Omdat er nauwelijks kennis over internationale verschillen bestaat wil de Nederlandse kermisgemeenschap het voortouw nemen om vertegenwoordigers van verschillende landen samen te brengen voor een uitwisseling over knelpunten en oplossingen. Ook hoopt de kermisgemeenschap te bereiken dat de kermis kan rekenen op een vorm van bescherming. De kermiscultuur van België en Frankrijk is eind 2024 bijgeschreven op de Representatieve Lijst van het Immaterieel Cultureel Erfgoed van de Mensheid door Unesco. Met dit project werken we samen met vertegenwoordigers uit België, Frankrijk, Ierland, Zweden en Finland. In deze landen is de kermis ook op nationaal niveau erkend als immaterieel erfgoed. We haken aan bij maatschappelijke vraagstukken als leefbaarheid en het migratiedebat en de invloed daarvan op nomadische gemeenschappen. We vergelijken borgingsplannen en rapporteren over de uitkomsten.

Doel

We zetten in op bewustwording dat de kermis als Europese erfgoedtraditie een plek in de toekomst verdient. Een besef dat zowel doordringt binnen de kermisgemeenschappen zelf en (in een eerste begin) ook bij overheden. In dit project denken de kermisgemeenschappen in de verschillende deelnemende Europese landen zelf na over de borging en het toekomstbestendig maken van hun vak en bijbehorende tradities, met als uiteindelijk doel een gezamenlijke agenda richting mogelijke plaatsing van de kermiscultuur op de Unesco-lijst, ook in andere Europese landen én een hulpmiddel

voor die landen waar de kermis nog geen erkenning heeft als immaterieel erfgoed. Mogelijk kan de kermisgemeenschap in de deelnemende landen door dit project een voorbeeld zijn voor andere vormen van immaterieel erfgoed in Europa.

3. Omschrijf wat het beoogde eindresultaat is.

Het beoogde eindresultaat is een verslag van het onderzoek naar de verschillen en overeenkomsten in de verschillende landen op het gebied van de borging van de kermiscultuur, de kansen en risico's en de presentatie van een gezamenlijke agenda om te komen tot een betere bescherming van de gezamenlijk gedragen immaterieel erfgoedwaarden.

4. Neem hieronder puntsgewijs op welke deelactiviteiten of processtappen worden uitgevoerd. Ga daarbij uit van maximaal 8 activiteiten/processtappen. Omschrijf per activiteit/processtap:

- de aard, omvang, duur en wijze van uitvoering van de activiteit;
- de doelstelling, resultaten of producten.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Bijlage 1

5. Planning: geef aan hoe de deelactiviteiten/processtappen in de tijd worden uitgevoerd.

Indien gewenst kunt u dit ook als aparte bijlage bijvoegen.

Bijlage 2

In de Uitvoeringsagenda Faro – deel I is door het erfgoedveld opgetekend wat de betekenis is van het Verdrag van Faro voor de Nederlandse erfgoedzorg en hoe het daar invulling aan wil geven. Om in aanmerking te komen voor een financiële bijdrage moet uw initiatief bijdragen aan de implementatie van het Verdrag van Faro in het functioneren van de Nederlandse erfgoedzorg. De mate waarin uw initiatief hieraan voldoet wordt meegenomen in de beoordeling. Daarover gaan de volgende vijf vragen.

6. Aan welke Faro-kernwaarde(n) zoals opgenomen in de Faro Uitvoeringsagenda – deel I voldoet het initiatief?

- ☒ Participatie in de volle breedte
- ☐ Open houding voor andere erfgoedopvattingen
- ☐ Erfgoed midden in de samenleving

7. Omschrijf op welke wijze het initiatief voldoet aan de geselecteerde Faro-kernwaarde(n).

Het project is een project van en door de kermisgemeenschap: er is geen sprake van een instituut maar van de eigen kermisgemeenschap die zich internationaal wil verbreden. Door deel te hebben bepaalt de kermisgemeenschap haar eigen erfgoedwaarden en kijkt zij naar de kansen die waarden door te geven aan een nieuwe generatie. De democratische participatie wordt hier verbreed naar de verschillende kermisgemeenschappen in een aantal Europese landen, om zo van elkaar te leren en te werken naar een gemeenschappelijke agenda.

8. Aan welke thema's en de daarbij door het erfgoedveld geformuleerde doelen (inzet) in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I draagt uw initiatief substantieel bij? Er zijn in principe meerdere thema's mogelijk. Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

- ☒ Erfgoed als hulpbron en partner in het sociale domein
- ☒ Democratische vernieuwing

- ☐ Dynamische leefomgeving
- ☐ Waarderen van erfgoed
- ☐ Meerstemmigheid
- ☐ Oral History
- ☐ Digitaal erfgoed
- ☐ Archieven
- ☐ Archeologie
- ☐ Caribisch Nederland
- ☒ Internationaal
- ☐ Erfgoedbewustzijn en educatie
- ☐ Ondersteuning erfgoedparticipatie
- ☐ Opleidingen
- ☐ Werkwijzen en wegwijzen
- ☐ Financiering erfgoedinitiatieven

Geef (indien meerdere thema's aangekruist) aan wat naar uw mening het hoofdthema van uw initiatief is. Bij de beoordeling wordt vooral naar dit thema gekeken.

9. Omschrijf voor het hoofdthema (en - indien relevant - maximaal 2 andere thema's) hoe uw initiatief aansluit bij de in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I omschreven doelen en vraagstukken.

Raadpleeg voor de beantwoording van deze vraag de uitwerking van de thema's in de Uitvoeringsagenda Faro – deel I.

In dit project werken we internationaal: de Nederlandse kermisgemeenschap wil via uitwisseling werken naar een gezamenlijke agenda om hun eigen tradities, waarden en leefwijze te beschermen en voort te zetten. Erkenning als Immaterieel Erfgoed c.q. een bijschrijving door Unesco draagt bij aan een betere positie voor de kermisgemeenschap in hun gesprekken met lokale en nationale overheden. Sociale cohesie, integratie en erkenning zijn de kernbegrippen die kunnen bijdragen aan het wegwerken van achterstanden en sociale- en kansenongelijkheid, die nog steeds wordt ervaren bij deze groep reizende families en ondernemers. Door uitwisseling ontstaat begrip over kansen en oplossingen, zoals bijvoorbeeld op het gebied van onderwijs.

10. Omschrijf beknopt (maximaal 400 woorden) op welke wijze het initiatief een structurele verandering teweeg kan brengen ten opzichte van het huidige functioneren van de erfgoedzorg.

Denk bijvoorbeeld aan bewustwording van een veranderopgave, systeemaanpassing, schaalsprong, nieuwe coalities, verdieping op een thema, instrumentatie van een thema met werkwijzen of methodieken, of de verkenning van nieuwe mogelijkheden binnen een thema.

Het project wil bijdragen aan een meer en beter collectief bewustzijn binnen de kermisgemeenschappen in de verschillende deelnemende landen, om zo niet alleen het zelfbewustzijn van deze groep erfgoedbeoefenaars te vergroten maar ook om de Europese dimensie te zien: door te werken aan een gezamenlijke agenda verwachten we dat de kermisgemeenschappen voor zichzelf meer inzicht krijgen in de kansen om hun bedreigde leefwereld te bestendigen en om, in samenspraak met lokale en nationale overheden, te werken aan een betere bescherming van hun grondwaarden en tradities.

Bij de beoordeling van uw initiatief wordt ook gekeken naar de aansluiting van uw initiatief bij de ambities van anderen en bij vraagstukken in de samenleving en de inzet van vrijwilligers. Daarover gaan de volgende drie vragen.

11. Omschrijf of, en zo ja op welke wijze het initiatief bijdraagt aan actuele (beleids)ontwikkelingen en maatschappelijke vraagstukken.

Te denken valt aan uitsluiting, dekolonisering en grote transities in de leefomgeving.

Het project is van en door de kermisgemeenschap: een van de laatste reizende bevolkingsgroepen. Door deelname van deze groep zorgt de erfgoedsector voor meerstemmigheid: de kermisgemeenschap krijgt een plek binnen de reguliere erfgoeddebatten. Deze discussie kan, ook omdat er sprake is van internationale uitwisseling, bijdragen aan een bredere kijk op kansen tot erkenning en behoud van de kermiscultuur.

12. Omschrijf de projectorganisatie en rolverdeling en geef aan of en zo ja op welke wijze er bij de uitvoering van het initiatief sprake is van samenwerking met of betrokkenheid van andere belanghebbenden.

Het project wordt uitgevoerd door de stichting Kermiserfgoed, die in samenwerking met de Stichting Rijdende School het project aanstuurt. De Stichting Rijdende School, die het onderwijs verzorgt aan onder andere kermiskinderen, heeft een omvangrijk netwerk binnen de Nederlandse kermisgemeenschap. Daarnaast wordt in dit project samengewerkt met de Nederlandse kermisbonden BOVAK en NKB, die gezamenlijk met hun media de gehele kermisgemeenschap kunnen bereiken.

13. Omschrijf in welke mate en op welke wijze vrijwilligers worden ingezet voor de uitvoering van het initiatief.

De stichting Kermiserfgoed bestaat uit vrijwilligers, zowel van buiten als vanuit de

kermisgemeenschap. Alle leden zijn hierin op persoonlijke titel en zonder vergoeding actief.

De bestuursleden van de beide kermisbonden krijgen hiervoor geen vergoeding en werken hieraan vrijwillig mee.

Vanuit de stichting Rijdende school werken directie en een docent vrijwillig mee om dit project te laten slagen.

Voor deelnemers uit het buitenland worden geen uren vergoed; ook vindt deelname op vrijwillige basis plaats.

Plan voor kennisontwikkeling en kennisdeling en de daarbij beoogde doelgroep(en)

14. De resultaten, inzichten en ervaringen die voortkomen uit uw initiatief moeten ten goede kunnen komen aan het hele erfgoedveld. De manier waarop u hier invulling aan geeft wordt meegewogen in de beoordeling.

Omschrijf hoe u de resultaten, ervaringen en bevindingen van uw initiatief actief deelt met het Faro-netwerk en andere relevante doelgroepen.

Werk een plan uit voor kennisontwikkeling en -deling, inclusief de beoogde doelgroep(en) en omschrijf daarin hoe de resultaten van het initiatief worden gedeeld.

Denk ook aan type communicatiemiddelen, frequentie etc. De kosten hiervoor kunt u opvoeren in uw begroting.

Van het project wordt een verslag gemaakt, waarin we onze bevindingen opschrijven. Dit verslag beschrijft in elk geval de overeenkomsten en verschillen tussen de verschillende borgingsplannen (indien aanwezig) van de kermisgemeenschappen in de deelnemende landen. Daarnaast gaat het verslag in op de overeenkomsten en verschillen, de gedeelde waarden van de kermisgemeenschappen in de Europese landen en de bedreigingen en kansen voor het voortbestaan van de reizende ondernemers. We doen verslag van de koppeling tussen maatschappelijke thema's als leegloop van het platteland, migratie, onderwijs en sociale inclusie. We geven een overzicht van de ontwikkelingen op kermisgebied en sluiten af met een gemeenschappelijke agenda. De resultaten maken we bekend via de media van de kermisbonden en de stichting rijdende school, zijnde de kermisvakbladen, nieuwsbrieven en social media kanalen. We maken een persbericht over het eindresultaat en delen dat via free publicity met de Nederlandse pers. We verstrekken het persbericht aan de deelnemers van de verschillende landen en sturen het naar de nationale organisaties die met kermis in die landen betrokken zijn. Binnen het erfgoedveld zullen de resultaten gedeeld worden met KIEN, het kenniscentrum voor Immaterieel Erfgoed. Met KIEN is regelmatig contact over ontwikkelingen binnen de kermisgemeenschap in het kader van de inventaris. De agenda zal worden ingezet voor een mogelijke bijschrijving van de Nederlandse kermiscultuur op de lijst van Unesco, die echter niet voor 2026 is voorzien.

Begroting

15. De gevraagde financiële bijdrage moet in verhouding staan tot de verwachte impact van het initiatief. Behalve een projectplan dient u ook een begroting toe te voegen (separate bijlage).

Omschrijf hieronder op welke wijze u de mogelijkheden van cofinanciering (eigen bijdrage en bijdragen derden) heeft onderzocht en wat daarvan de uitkomst is geweest.

Voor co-financiering is contact gezocht met de kermisbonden en de stichting Rijdende School. Vanuit de kermisbonden is er een toezegging gedaan om mee te werken, onder meer in publiciteit en netwerk. Er is geen co-financiering toegezegd. De stichting Rijdende School heeft dat wel toegezegd, dit is te vinden in de bijlage.

Ingevuld door:

Datum: 8 september 2025